

SXEDIO.E64

24.3.1926: ΕΡΓΑΤΕΣ -ΣΤΕΛΕΧΗ ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΚΥΠΡΟΥ ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΣΤΑ ΣΠΑΡΓΑΝΑ ΤΟΥ ΔΙΕΚΔΙΚΟΥΝ ΕΔΡΕΣ ΣΤΙΣ ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΤΗΣ ΛΕΜΕΣΟΥ ΟΠΟΥ ΕΚΛΕΓΕΤΑΙ Ο ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ Δ. ΧΑΤΖΗΠΑΥΛΟΣ

Μεγάλη μάχη για την εκλογή των δημοτικών αρχόντων έγινε, εκτός από τη Λευκωσία και στις άλλες πόλεις. Μόνο στη Λάρνακα τα πράγματα κύλισαν πιο άνετα.

Στη Λεμεσό τις έδρες διεκδικούσαν δύο βασικά συνδυασμοί. Του ενός ηγείτο ο υπηρετών δήμαρχος Αλέκος Ζήνων και του άλλου ο Χριστόδουλος Χατζηπαύλος.

Με το συνδυασμό του Αλέκου Ζήωνα κατέρχονταν οι Βρασίδης Δ. Λανίτης, Χριστιανός Λ. Ρωσσίδης, Θεοδ. Φράγκος, Δημ. Ε. Νικολαΐδης, Κλέων Θ. Περισιτιάνης και Ηρακλής Σπύρου Αραούζου.

Με τον συνδυασμό του Χριστόδουλου Δ. Χατζηπαύλου κατέρχονταν οι Σωκράτης Γ. Τορναρίτης, Φώτιος Σ. Μαρκίδης, Χαράλ. Τσεριώτης, Ευριπίδης Θ. Σχίζας, Αντ. Α. Πηλαβάκης και Φ. Ι. Κυριακίδης.

Μια τρίτη ομάδα, από τρεις υποψηφίους, που πρόσκειντο στο Κομμουνιστικό Κόμμα Κύπρου, το οποίο βρισκόταν στα σπάργανά του, δεν μπόρεσε να επιβιώσει.

Την αποτελούσαν οι Παναγιώτης Μυρμιδώνης, ράπτης, Χρίστος Σαββίδης ράπτης και Σπύρος Μηνάς, σιδηρουργός.

Η υποψηφιότητά τους ανακοινώθηκε ύστερα από απόφαση του Εργατικού Κέντρου Λεμεσού.

Η εφημερίδα "Ελευθερία" έγραφε για τις τρεις αυτές ανεξάρτητες υποψηφιότητες, στις **19** Μαρτίου **1926:**

" Η ωραία αυτή χειρονομία των εργατών πολύ μας συγκινεί, διότι ούτω ελπίζεται να αντιπροσωπευθή και η μεγάλη μάζα των εργατών τόσοσ εις το δημοτικόν

συμβούλιον όσον και εις την εφορείαν των σχολείων".

Η μάχη των εκλογών προοιωνιζόταν πολύ σκληρή.

Δύο ημέρες προηγουμένως η ίδια εφημερίδα τόνιζε:

"Όσω πλησιάζουν αι ημέραι των δημοτικών εκλογών τόσο οξύνονται τα πράγματα, η πόλις μας δε παρουσιάζει αληθινόν ηφαίστειον. Άνθρωποι βιοπαλαισταί, οικογενειάρχαι, εγκαταλείψαντες τας εργασίας των ομιλούν δι' όλης της ημέρας περί εκλογών περιστοιχίζοντες τα γραφεία των υποψηφίων αμφοτέρων των μερίδων με την πρόθεσιν πάντοτε να επωφεληθούν της ευκαιρίας. Κάθε δε ξένος επισκεπτόμενος τας ημέρας αυτάς την πόλιν μας, δεν βλέπει την ώραν του να την εγκαταλείψη όσον το δυνατόν ενωρίτερον από το οικτρόν και αλγεινόν θέαμα που παρουσιάζει αύτη, η οποία εσεμνύνετο ότι κατείχε τα πρωτεία της προόδου και του πολιτισμού".

(Μεταγλώττιση)

"Όσο πλησιάζουν οι ημέρες των δημοτικών εκλογών τόσο οξύνονται τα πράγματα, η πόλη μας δε παρουσιάζει αληθινό ηφαίστειο. Άνθρωποι βιοπαλαιστές, οικογενειάρχες, που φού εγκατέλειψαν τις εργασίες τους ομιλούν καθ όλη τη διάρκεια της ημέρας για τις εκλογές περιστοιχίζοντες τα γραφεία των υποψηφίων και των δυο μερίδων με την πρόθεση πάντοτε να επωφεληθούν της ευκαιρίας. Κάθε δε ξένος που επισκέπτεται τις ημέρες αυτές την πόλη μας, δεν βλέπει την ώρα του να την εγκαταλείψει όσο το δυνατό νωρίτερα από το οικτρό και αλγεινό θέαμα που παρουσιάζει αυτή, η οποία σεμνυνόταν ότι κατείχε τα πρωτεία της προόδου και του πολιτισμού".

Την παραμονή των εκλογών (23.3.26) έγγραφε η ίδια εφημερίδα:

"Από της παρελθούσης εβδομάδος ήρχισεν εν τη ημετέρα πόλει ζωηροτάτη προεκλογική κίνησις διά τας επί θύραις δημοτικές εκλογάς. Ανά πάσαν ημέραν

και ώραν κυκλοφορούν προγράμματα των υποψηφίων είτε των υποστηρικτών των.

Το εσπέρας της παρελθούσης Παρασκευής ωμίλησεν εις το καφενείον του κ. Σαβεριάδη (πρώην Ι. Ιωαννίδη) ο εκ των υποψηφίων του χατζηπαυλικού συνδυασμού κ. Σωκράτης Γ. Τορναρίτης, ον διεδέχθη έτερος υποψήφιος του ιδίου συνδυασμού, ο Ευρ. Θ. Σχίζας, οίτινες ανέπτυξαν εν πλάτει το πρόγραμμα των. Πλην των υποψηφίων ωμίλησαν και άλλοι ανήκοντες εις το ίδιον κόμμα. Το εσπέρας του Σαββάτου ωμίλησεν εν τω καφενείο "Ακταίω" ο εκ των υποψηφίων του αλεκκικού συνδυασμού κ. Χριστιανός Λ. Ρωσσίδης ως και ο κ. Αλέκος Ζήνων. Το αυτό δ' εσπερας ωμίλησεν εις το καφενείον του κ. Σαβεριάδη ο εκ των υποψηφίων συμβούλων του Χατζηπαυλικού συνδυασμού κ. Χαράλαμπος Τσεριώτης.

Την πρωίαν της Κυριακής μετά την θείαν λειτουργίαν ωμίλησεν εν τω περιβόλω της Αγ. Νάπας ο εκθέσας ορφανήν κάλπην υποψήφιος κ. Ηρόδοτος Κατσικίδης. Το απόγευμα δε της αυτής ημερας ωμίλησεν εις το "Ακταίον" ο εκ των συμβούλων του αλεκκικού συνδυασμού κ. Δημ. Ε. Νικολαΐδης, όστις εχρημάτισεν ως ταμίας των σχολείων και ως επόπτης του δημοτικού Πτωχοκομείου. Αυθημερόν ωμίλησεν εις το καφενείον του κ.Σαβεριάδου ο εκ της Χατζηπαυλικής παρατάξεως και υποψήφιος δημοτ. Σύμβουλιος κ. Φειδίας Ι. Κυριακίδης αναπτύξας το πρόγραμμα του Συνδυασμού του.

Επεστρατεύθησαν δε από σήμερον διά την αυριανήν εκλογήν όλα τα μέσα της μεταφοράς ήτοι άμαξαι, αυτοκίνητα μικρά και μεγάλα, ποδήλατα κλπ. Ιδωμεν δε τι θα μας δείξη η αύριον".

(Μεταγλώττιση)

"Από την περασμένη εβδομάδα άρχισε στην πόλη μας ζωηρότατη προεκλογική κίνηση για τις επικείμενες εκλογές. Κάθε μέρα και ώρα κυκλοφορούν προγράμματα των υποψηφίων είτε των υποστηρικτών

τους.

Το βράδυ της παρασμένης Παρασκευής μίλησε στο καφενείο του κ. Σαβεριάδη (πρώην Ι. Ιωαννίδη) ο υποψήφιος του χατζηπαυλικού συνδυασμού κ. Σωκράτης Γ. Τορναρίτης, τον οποίο διεδέχθηκε άλλος υποψήφιος του ιδίου συνδυασμού, ο Ευρ. Θ. Σχίζας, οι οποίοι ανέπτυξαν ευρέως το πρόγραμμα τους. Εκτός των υποψηφίων μίλησαν και άλλοι που ανήκαν στο ίδιο κόμμα. Το βράδυ του Σαββάτου μίλησε στο καφενείο "Ακταίο" ο υποψήφιος του αλεκκικού συνδυασμού κ. Χριστιανός Λ. Ρωσσίδης ως και ο κ. Αλέκος Ζήνων. Το ίδιο βράδυ μίλησε στο καφενείο του κ. Σαβεριάδη ο υποψήφιος σύμβουλος του Χατζηπαυλικού συνδυασμού κ. Χαράλαμπος Τσεριώτης.

Το πρωί της Κυριακής μετά τη θεία λειτουργία μίλησε στον περίβολο της Αγ. Νάπας ο κ. Ηρόδοτος Κατσικίδης που εξέθεσε ορφανή υποψηφιότητα. Το απόγευμα δε της ίδιας ημέρας μίλησεν στο "Ακταίο" ο υποψήφιος δημοτικός σύμβουλος του αλεκκικού συνδυασμού κ. Δημ. Ε. Νικολαΐδης, ο οποίος χρημάτισε ως ταμίας των σχολείων και ως επόπτης του δημοτικού Πτωχοκομείου. Την ίδια ημέρα μίλησε στο καφενείο του κ. Σαβεριάδη ο υποψήφιος δημοτ. Σύμβουλος της Χατζηπαυλικής παράταξης κ. Φειδίας Ι. Κυριακίδης που ανέπτυξε το πρόγραμμα του Συνδυασμού του.

Επιστρατεύθηκαν δε από σήμερα για την αυριανή εκλογή όλα τα μέσα της μεταφοράς δηλαδή άμαξες, αυτοκίνητα και μικρά και μεγάλα, ποδήλατα κλπ. Θα δούμε τι θα μας δείξει η αυριανή ημέρα".

Οι εκλογές έγιναν μέσα σε ηλεκτρισμένη ατμόσφαιρα, αλλά ο Χατζηπαύλος εξασφάλισε την πλειοψηφία με τέσσερις υποψηφίους. Ο Αλέκος Ζήνων περιορίστηκε στους τρεις.

Από το συνδυασμό του Χατζηπαύλου εκλέγηκαν ο ίδιος και οι Σωκράτης Τορναρίτης, Φειδίας Ι. Κυριακίδης και Φώτιος Μαρκίδης, από δε τον άλλον συνδυασμό οι Αλέκος Ζήνων, Χριστιανός Ρωσσίδης και Δημήτριος Ε. Νικολαΐδης.

Στις εκλογές δεν κατόρθωσαν να ψηφίσουν 400 περίπου ψηφοφόροι, σύμφωνα με υπολογισμούς των υποψηφίων τους οποίους δημοσίευσε η "Ελευθερία" δύο μέρες μετά την εκλογή (26.3.1926).

Οι εκλογές άρχισαν στις 8 το πρωί της 24ης Μαρτίου 1925 και μέχρι τις 6 το απόγευμα είχαν ψηφίσει περίπου 1000 ψηφοφόροι. Εξω από τις κάλπες υπήρχαν αρκετές εκατοντάδες ακόμα αλλά ο διοικητής Λεμεσού ανακοίνωσε ότι οι κάλπες θα έκλειαν ακριβώς στις 6 σύμφωνα με το Νόμο.

Παράλληλα ο Διοικητής ζήτησε πληροφορίες από την Κυβέρνηση για το πως θα ενεργούσε.

Οι κάλπες έκλεισαν αλλά η διαλογή των ψήφων επιφυλάχθηκε για την επομένη.

Την επομένη τα συνεργεία των υποψηφίων πήραν και πάλι θέσεις έξω από το εκλογικό κέντρο και φώναζαν συνθήματα υπέρ των ευνοουμένων τους.

Στις 8 το πρωί κατέφθασε ο διοικητής, ο οποίος κάλεσε τα πλήθη να διαλυθούν και ότι ανέμενε οδηγίες από την Κυβέρνηση, αν θα συνεχιζόταν δηλαδή η ψηφοφορία ή θα άρχιζε η διαλογή των ψήφων.

Τη διάλυση του πλήθους ανέλαβε η αστυνομία.

Γύρω στις 10.30 το πρωί ο διοικητής κάλεσε στο γραφείο του τους υποψηφίους και των δυο παρατάξεων και τους ανακοίνωσε ότι σύμφωνα με το Νόμο "δεν θα επιτρέψει να συνεχισθή η ψηφοφορία, αλλά θα ανοιχθούν αμέσως οι κάλπαι και να γίνη η διαλογή".

Τότε ο συνδυασμός του Χατζηπαύλου ήγειρε ένσταση και αποχώρησε ενώ ο συνδυασμός του Αλέκου Ζήνωνα υποστήριξε την απόφαση του διοικητή.

Η διαλογή άρχισε τελικά στις 3 το απόγευμα. Οι υποψήφιοι του συνδυασμού του Χατζηπαύλου απέστειλαν στο διοικητή έγγραφη διαμαρτυρία στην οποία τόνιζαν ότι "η διαλογή δεν έγινε κανονικά, καθότι απεκλείσθησαν οι πλείστοι της μερίδος του να ψηφίσουν".

Ο διοικητής όμως προχώρησε τις αποφάσεις του και η διαλογή ολοκληρώθηκε γύρω στις 6 το απόγευμα.

Τα αποτελέσματα είχαν ως εξής:

1. Σωκράτης Γ. Τορναρίτης 775
2. Φ. Ι. Κυριακίδης 723.
3. Χριστιανός Ρωσίδης 718
4. Αλέκος Ζήνων 715.
5. Χριστόδουλος Χατζηπαύλου 684.
6. Ε. Νικολαΐδης 684.
7. Φώτιος Μαρκίδης 679.
8. Ηρακλής Αραούζος 677.

ΟΘΩΜΑΝΟΙ

Από τους Οθωμανούς εκλέγηκαν οι Μεχμέτ Σουλουσή Ρίσκι και Χουλουσής Χ. Αϊναιτίν Αγά.

Ετσι ο Χριστόδουλος Χατζηπαύλος εξασφάλισε τέσσερις υποψηφίους και ο συνδυασμός του Αλέκου Ζήωνα τρεις.

Ενώ αναμενόταν η εκλογή του δημάρχου ορισμένοι από τους δημοτικούς συμβούλους και που απέτυχαν να εκλεγούν και εκλογείς που δεν μπόρεσαν να ψηφίσουν κατά τις δημοτικές εκλογές κίνησαν αγωγή εναντίον του διοικητή Λεμεσού κ. Σάρριτζ, του Σαφέτ εφέντη που είχε προεδρεύει της εκλογής και των δημοτικών συμβούλων με την οποία ζητούσαν την ακύρωση των εκλογών ως παράτυπων και άκυρων και την αναστολή κάθε διαβήματος προς ανάδειξη του νέου δημοτικού άρχοντα.

Οι ενάγονες ζητούσαν:

ΠΡΩΤΟ: Οπως το δικαστήριο κηρύξει και δηλώσει ότι η εκλογή που έγινε στις 24 Μαρτίου 1926 στη Λεμεσό ψηφοφορία και εκλογή των χριστιανικών μελών του δημοτικού συμβουλίου Λεμεσού είναι παράνομη, άτακτη και ανεπιτυχής διότι δεν έγινε αυτή σύμφωνα με το Νόμο, τους εκλογικούς κανονισμούς και το πνεύμα και τον σκοπό του Νόμου και τους κανονισμούς και καθότι κατά μεν την εν λόγω εκλογή και ψηφοφορία έλαβαν χώραν παρανομίες και αταξίες που επηρέαζαν την εκδήλωση του φρονήματος των εκλογών, το αποτέλεσμα και το κύρος της εκλογής.

ΔΕΥΤΕΡΟ: Οπως περαιτέρω το δικαστήριο κηρύξει και δηλώσει ότι οι εναγόμενοι δεν είναι νόμιμα και

δεόντως εκλεγμένοι και δικαιούμενοι να κατέχουν το αξίωμα του χριστιανικού μέλους του δημοτικού συμβουλίου Λεμεσού και να αξασκούν οποιαδήποτε δικαιώματα που πηγάζουν από το αξίωμα αυτό κατά την περίοδο **1926-1929**.

ΤΡΙΤΟ: Οπως το δικαστήριο διατάξει τους εναγόμενους να μη επεμβαίνουν κατά οποιονδήποτε τρόπο στη διαχείριση του δήμου Λεμεσού και όπως μη εξασκούν ή εξασκήσουν οποιονδήποτε από τα δικαιώματα ή καθήκοντα του χριστιανικού μέλους δημοτικού συμβούλου για την αναφερόμενη περίοδο **1926-1929**.

ΤΕΤΑΡΤΟ: Να διαταχθεί ο 9ος εναγόμενος (διοικητής Σάρριτζ) εάν και εφόσον αυτό είναι αναγκαίο όπως μη πληροφορήσει και εκθέσει στον αποικιακό γραμματέα σύμφωνα με το Νόμο ότι οι εναγόμενοι εξελέγησαν κατάλληλα ως χριστιανικά μέλη του δημοτικού συμβουλίου Λεμεσού για την ως αν αναφερόμενη περίοδο, ή εάν έγινε ήδη τέτοια έκθεση από τον εναγόμενο διοικητή όπως διαταχθεί η τροποποίηση της έκθεσης κατά τέτοιο τρόπο ώστε να δεικνύεται από την τέτοια έκθεση ότι λόγω τυχαίων γεγονότων ή άλλης αναπόδραστης αιτίας ή άλλοιώς δεν έλαβε χώρα η εκλογή σύμφωνα με το Νόμο.

ΠΕΜΠΤΟ: Οπως διαταχθεί ο εναγόμενος διοικητής να μη συγκαλέσει την προνοούμενη από το νόμο συνεδρία του δημοτικού συμβουλίου Λεμεσού προς εκλογή προέδρου και αντιπροέδρου για την αναφερόμενη περίοδο **1926-1929**.

ΕΚΤΟ: Τα έξοδα της αγωγής.

Οταν άρχισε η δίκη ενώπιον του Προέδρου και δύο παρέδρων εμφανίστηκαν ως δικηγόροι των εναγόντων οι Στέλιος Παυλίδης από τη Λευκωσία και ο λεμεσιανός δικηγόρος Μ. Χούρης και εκ μέρους της υπεράσπισης οι κ.κ. Π. Κακογιάννης, Κρίτων Γ. Τορναρίτης και Α. Ινδιάνος.

Το δικαστήριο αφού άκουσε τα επιχειρήματα των δικηγόρων και των δύο μερίδων αποσύρθηκε προς μελέτη της εισαγωγής της υπόθεσης της οποίας η εκδίκαση θα άρχιζε την επομένη.

Την επομένη η αίθουσα του δικαστηρίου ήταν

κατάμεση. Όταν οι δικαστές κατέλαβαν την έδρα ο Γενικός Εισαγγελέας έδωσε στους διαδίκους μίαν ώρα χρόνο για να επιτύχουν συμβιβασμό. Ακολούθησαν ιδιαίτερες συσκέψεις οι οποίες όμως δεν κατέληξαν σε αποτέλεσμα να αςραχίσει η διαδικασία.

Το δικαστήριο όμως δεν χρειάστηκε για πολύ για να απορρίψει την αγωγή και αποφάνθηκε ότι δεν είχε δικαιοδοσία να εκδικάσει την υπόθεση.

Ακολούθησε η εκλογή του νέου Δημάρχου και του αντιδημάρχου. Δήμαχος εκλέγηκε ο Χριστόδουλος Χατζηπαύλος και αντιδήμαρχος ο Σωκράτης Τορναρίτης.

Την εκλογή του σαμποτάραν ο Αλέκος Ζήνων και οι άλλοι δυο εκλεγέντες του συνδυασμού του.

Χατζηπαύλος και Τορναρίτης ελέγηκαν, ωστόσο, ομόφωνα τόσο με τις ψήφους του συνδυασμού τους όσο και των οθωμανών δημοτικών συμβούλων.

Με την εκλογή του ο Χατζηπαύλος αφού κάλεσε όλους τους υπαλλήλους τους διαβεβαίωσε ότι δεν διανοείτο να απολύσει οποιονδήποτε από τη θέση του "αδιαφόρως", όπως είπε, σύμφωνα με τον ανταποκριτή της "Ελευθερίας" στις 2 Απριλίου 1926 από τη Λεμεσό "εις ποίον κόμμα ανήκει", αλλά αντίθετα "τους εις το καθήκον των αφωσιωμένους θα φροντίση όπως αμειφθούν ικανοποιητικώτερον".